

Studiegids havo

Studiegids
Havo
Examenjaar 2020

Studiegids havo

B.J.Geels, schoolexamencoördinator
b.geels@svszeist

Colofon

Dit document is in overleg met het college van leerkrachten van de Stichtse vrijeschool te Zeist en met grootst mogelijke zorg samengesteld. Desondanks is het mogelijk dat er zich in dit document onvolledigheden of vergissingen bevinden. Indien de lezer iets dergelijks in dit document ontdekt wordt hij/zij verzocht dit te melden aan

Studiegids havo

Inhoudsopgave

Inleiding	5
Begeleiding van leerlingen	5
De vakken	6
Het gemeenschappelijke programma	6
Samenstelling van het vakkenpakket	6
Wanneer kies je iets?	9
Wiskunde	9
De kunstvakken	9
Afsluiting Vrijeschool	10
Kunstreis	10
Eindwerkstuk/profielwerkstuk	10
Eindgesprek en eindgetuigschrift	10
Eindtoespraken	10
Examen en diplomering	11
Het eindexamen	11
Het Schoolexamen (SE)	11
De rekentoets	12
De (grafische) rekenmachine	12
De examenuitslag: slagen of zakken	12
Toelating tot het CE	13
Als je niet geslaagd bent	14
Regels bij het Schoolexamen	14
Regeling uitstel inleveren werkstukken en verslagen	15

Studiegids havo

Inleiding

In deze studiegids staat beschreven hoe het onderwijs in klas 11 en hoger aan de Stichtse Vrije School is ingericht. Je kunt hierin de regels vinden die gelden bij de keuze van vakken, hoe de vrijeschool wordt afgerond en allerlei informatie die van belang is bij het afleggen van toetsen e.d. voor je examen.

In deze studiegids vind je geen schoolregels over het gedrag en over andere afspraken in en buiten de les, daarvoor is het "leerlingenstatuut". Je vindt hier ook geen lijsten van toetsen voor het schoolexamen met de weegfactoren en herkansingsregels, daarvoor moet je kijken in het PTA, het programma van toetsing en afsluiting. Deze PTA's worden in klas 11 uitgereikt en zijn te vinden op: www.svszeist.nl

Begeleiding van leerlingen

Om de leerlingen te begeleiden in het vrijeschoolprogramma en in de voorbereiding voor het examen de klassen 11 en 12:

- **De studiewijzer** Elk schooljaar maakt de leerkracht voor zijn vak en voor de klas die hij/zij dan heeft een duidelijke studiewijzer. In deze studiewijzer kan je lezen wat er door het jaar heen voor dat vak gaat gebeuren. In de studiewijzer wordt vermeld of er werkstukken gemaakt moeten worden en/of spreekbeurten gehouden. Ook staat erin welke toetsen gemaakt moeten worden. De studiewijzer moet jaarlijks vóór de herfstvakantie uitgereikt worden. Deze studiewijzers staan ook op de ELO van Magister.
- **Inzage in de cijfers** Alle resultaten die je behaalt, worden in het programma Magister bijgehouden. Je krijgt een inlognaam en wachtwoord waarmee je op Maestro kunt inloggen en je cijfers bekijken. Als je je inlognaam of wachtwoord kwijt bent, mag je een nieuwe vragen op het secretariaat: post@svszeist.nl.
- **De blokrapporten** Het schooljaar is ingedeeld in drie blokken. Aan het einde van elk blok krijg je een "blokrapport". Daarin staan beoordelingen per vak over de afgelopen blokken. Deze beoordeling is niet per se het gemiddelde van de behaalde proefwerkcijfers. De leerkracht heeft de vrijheid meerdere zaken mee te laten tellen wat betreft zijn/haar oordeel. In het blokrapport wordt ook aangegeven of je een toets of opdracht moet inhalen.
- **PTA** Aan het begin van klas 11 krijg je een lijst van alle voor het schoolexamen af te leggen toetsen en opdrachten. Dat noemen we het programma van toetsing en afsluiting: PTA. Als er in de loop van het schooljaar wijzigingen zijn dan worden deze op de schoolsite gepubliceerd.
- **Het examendossier** Vanaf het eerste blok in klas 11 krijg je regelmatig een lijst van cijfers die je behaald hebt voor de PTA-onderdelen. Deze resultaten zijn ook via Magister in te zien.
- **De studiebegeleiders/mentoren** Voor elk leerjaar is per niveau een studiebegeleider aangesteld, die de leerlingen individueel volgt. Aan de hand van het blokrapport en examendossier bespreekt hij/zij regelmatig in een individueel gesprek de rapportgegevens en ondersteunt of corrigeert de leerling waar nodig. Ook houdt hij/zij met de leerling samen de keuzemomenten m.b.t. het examen in de gaten.
Bovendien heeft elke klas twee mentoren die de leerlingen begeleiden op alle gebieden die niet onmiddellijk met de studieresultaten te maken hebben.

Studiegids havo

De vakken

Het gemeenschappelijke programma

Hieronder volgen de periodes en vaklessen voor klas 11 en 12 die aan alle leerlingen, in heterogene groepen (mavo, havo en vwo), worden gegeven.

Vakken	Klas 11 (h,v)	Klas 12 (h,v) (tot herfstvakantie)
Periodevakken		
Nederlands & literatuur	✓	✓
Wiskunde	✓	
Natuurkunde	✓	
Biologie	✓	
Aardrijkskunde	✓	
Geschiedenis	✓	
Toneel	✓	
Stage	2 schoolweken	
Kunstgeschiedenis	Muziek	moderne kunst
Themaweken	Parcival	Faust
Kunstreis/landmeten		1 schoolweek
Vaklessen (uren per week)		
Nederlands	2	2
Engels	2	2
Maatschappijleer	1	Half jaar
Beeldende kunst	2	
Muziek / koor	2	Half jaar
Oriëntatie	1	
Gymnastiek	2	2

Samenstelling van het vakkenpakket

Bij het samenstellen van een examenvakkenpakket zijn er wettelijke beperkingen. Ook zijn er beperkingen die de school oplegt. Deze hebben te maken met het feit dat de school klein is en we de mogelijkheid om een goed lesrooster te kunnen maken zo veel mogelijk open willen houden.

In de tabel hieronder zie je dat een aantal examenvakken niet gekozen mag worden. In de vakken van het gemeenschappelijke deel moet je altijd examen doen: Ne, Eng, Ma, LO, CKV.

Verder kan je nog een en ander kiezen.

Eerst kies je voor een profiel. Bij elk profiel zijn de genoemde vakken verplicht, dat zijn de zgn. profielvakken. Bij NG en EM kan je nog kiezen tussen wiskunde A en wiskunde B. Je maakt dan ook een keuze voor meer of minder studielasturen. Let daarbij ook op de eisen van de vervolgoopleidingen.

Daarnaast is er nog het "profielkeuzevak". Bij de profielen NG en NT staat wiskunde D als keuzevak. Deze keuze geldt alleen voor die leerlingen die behoorlijk begaafd zijn in de wiskunde, dit ter beoordeling van de wiskundeleerkracht. Het vak kan alleen gekozen worden als je ook al wiskunde B doet. Het vak wordt via een online account gevolgd. Je krijgt er geen les in. Op school is een van de wiskundeleraren het

Studiegids havo

aanspreekpunt. De leerlingen van het profiel EM en CM mogen ook kiezen. De EM leerlingen kiezen uit Ak, Fr òf Du en de CM leerlingen kiezen uit Ak of Ec.

Bij het invullen van het zogenaamde “derde deel” moet je nòg een examenvak kiezen. Dat moet één van de profielvakken of profielkeuzevakken zijn, die je nog niet hebt. Daarbij is het uitgesloten om Frans èn Duits in je pakket te hebben. Iedereen die scheikunde doet kan geen geschiedenis doen en andersom. Hetzelfde geldt voor natuurkunde en aardrijkskunde.

Als kunstvak mag je beeldend, dans, drama of muziek kiezen.

In de profielen Em en CM kan je ook het vak biologie kiezen. Het komt echter vaak voor dat het vak als te zwaar wordt ervaren. Om het mogelijk te maken dat je het vak kunt “laten vallen” staan we alleen toe dat het als extra vak wordt gekozen.

Bij het bepalen van je keuzevakken moet je vooral in de gaten houden dat voor veel opleidingen het vak economie vereist is. Deze eisen van vervolgoopleidingen kan je vinden in papieren die de schooldecaan je kan verstrekken.

Studiegids havo

NT			NG			EM			CM				
Nederlands		400	Nederlands		400	Nederlands		400	Nederlands		400		
Engels		360	Engels		360	Engels		360	Engels		360		
Maatschappijleer		120	Maatschappijleer		120	Maatschappijleer		120	Maatschappijleer		120		
Lich. Opvoeding		120	Lich. Opvoeding		120	Lich. Opvoeding		120	Lich. Opvoeding		120		
CKV		120	CKV		120	CKV		120	CKV		120		
Wiskunde B		360	Eén van beide	Wiskunde A	320	Eén van beide	Wiskunde A	320	Geschiedenis		320		
				Wiskunde B	360		Wiskunde B	360	Eén van beide	Duits	360		
Natuurkunde		400	Biologie		400	Geschiedenis		320		Eén van de vier	Frans	320	
Scheikunde		320	Scheikunde		320	Economie		400	Beeldend		320		
									Drama	320			
									Muziek	320			
									Dans	320			
Eén van beide	Biologie	400	Aardrijkskunde		320	Eén van de drie	Aardrijkskunde	320	Eén van beide	Economie	400		
	Wis D	320					Frans	400		Aardrijkskunde	320		
							Duits	400	Anw		120		
Anw		120	Anw		120	Anw		120	Eén van de negen	Wiskunde A	320		
Eén van de acht	Frans	400	Eén van de zeven	Frans	400	Eén van de zes	Biologie *	400		Wiskunde B	360		
	Duits	400		Duits	400		Aardrijkskunde	320		Biologie *	400		
	Economie	400		Economie	400		Beeldend	320		Economie	400		
	Beeldend	320		Beeldend	320		Drama	320		Aardrijkskunde	320		
	Drama	320		Drama	320		Muziek	320		Beeldend	320		
	Muziek	320		Muziek	320		Dans	320		Drama	320		
	Dans	320		Dans	320							Muziek	320

Studiegids havo

Wanneer kies je iets?

In klas 9 krijg je advies op welk niveau je de school gaat afsluiten: VWO, HAVO of MAVO

Je kiest dan een profiel en keuzevakken, ook de kunstvakken. Deze kunstvakken beginnen echter pas in klas 11.

Wiskunde

In de tweede fase worden voor het vwo vier vakken wiskunde onderscheiden.

Wiskunde A, B, C en D.

Als je het profiel EM (Economie en Maatschappij) kiest dan doe je wiskunde A of eventueel B. Dat mag je vrij kiezen, maar wiskunde A sluit beter aan op de economie-stof.

Als je CM (Cultuur en Maatschappij) kiest, dan doe je wiskunde C, als je wilt mag je ook wiskunde A of wiskunde B kiezen, maar de studielast is dan wel groter. Bij het profiel NG volg je wiskunde B, of eventueel A. Dat mag je ook vrij kiezen, maar de wiskunde B sluit beter aan bij de scheikunde en de biologie. Bij het profiel NT volg je wiskunde B.

Verder is er wiskunde D, dat bij het profiel NT als profielkeuzevak of als vrij keuzevak en bij het profiel NG als vrij keuzevak gekozen kan worden. Deze keuze is alleen toegestaan aan leerlingen met voldoende begaafdheid in de wiskunde. Het vak wordt in een online cursus gegeven, op school is een van de wiskunde leraren aanspreekpunt.

De kunstvakken

Naast alle gemeenschappelijke lessen in de verschillende kunsten kan je ook kunstvakken kiezen in je examenpakket. Als je kiest om niet in een kunstvak examen te doen, wil dat niet zeggen dat je verder geen kunstvakken meer hebt. Het gewone vrijeschoolprogramma heeft en houdt grote aandacht voor de kunstvakken. Wanneer je wel kiest voor een kunstvak als examenvak ga je er ook Centraal Schriftelijk Examen (CE) in doen. Je kunstvak bestaat uit twee delen

- Praktijk
- Theorie

Je kunt kiezen uit vier disciplines, daarin doe je dan zowel praktisch (school-)examen als theoretisch (centraal-)examen.

- Beeldende vorming (kubv)
- Dans, dat is op onze school euritmie (kuda)
- Drama (kudr)
- Muziek (kuku)

Het theorie-deel van het examen is voor kubv, kuda, kudr en kumu hetzelfde, het wordt aangeduid met kunst algemeen (kua). Als je in twee van deze kunstvakken examen wilt doen dan doe je maar één theorie-examen, maar moet je dan voor één van beide vakken (120 SLU) meer praktijk doen.

Alle leerlingen¹ moeten ook aan culturele en kunstzinnige activiteiten deelnemen. Dat valt onder het vak CKV (Culturele en kunstzinnige vorming). Je moet dan een aantal uitvoeringen of musea bezoeken. Ook een aantal vrijeschool periodes valt onder CKV.

---

¹ Ook degenen die geen kunstvak voor het examen kiezen.

Studiegids havo

Afsluiting Vrijeschool

Kunstreis

In het begin van klas 12 vindt de kunstreis plaats. Naast het culturele aspect staat het sociale aspect centraal.

Eindwerkstuk/profielwerkstuk

Je sluit je vrije schooltijd af met het maken van een eindwerkstuk. Je bent vrij in de keuze van de vorm en inhoud van dit werkstuk. Belangrijkste is dat je iets kiest waar je enthousiast van wordt. Hierbij wordt er het volgende van je gevraagd: Wat ga je doen? Wat ga je maken? Wie of wat ga je ontmoeten? Wat ga je onderzoeken? En wat heeft het met jezelf te maken?

Het eindwerkstuk kan zo een inspiratiebron voor je worden en je de kans geven om dingen te ondernemen die je altijd al wilde doen. Het schriftelijke deel bevat in elk geval een procesbeschrijving van wat je hebt ondernomen, wat heb je gemaakt, onderzocht en ervaren. Het eindwerkstuk wordt afgerond met een presentatie en een tentoonstelling.

Elke leerling krijgt een begeleider toegewezen en houdt daarmee contact over de voortgang van zijn/haar proces.

De presentaties zijn aan het begin van de 12e klas.

Voorwaarden:

Je hebt een grote vrijheid bij het eindwerkstuk. Voor het hele eindwerkstuk worden 80 SLU (studielast uren) gerekend. Dat is inclusief onderzoek, ondernemen, maken, nadenken, kunstzinnige verwerking en presentatie.

Je moet minimaal een 3,5 halen voor het eindwerkstuk.

Het eindwerkstukcijfer (officieel: profielwerkstuk) is een onderdeel van het combinatie cijfer.

Eindgesprek en eindgetuigschrift

Elke leerling krijgt in klas 12 vóór 1 april, in overleg, een leraar toegewezen met wie hij/zij een eindgesprek kan voeren. In dit gesprek wordt teruggekeken op de vrijeschooltijd, met alles wat daarbij ter sprake kan komen. Naar aanleiding van dit gesprek en na de bespreking van elke leerling in de lerarenvergadering, maakt de desbetreffende leraar een karakterschets, die voorin het eindgetuigschrift komt te staan. De getuigschriften van klas 1 t/m 11 dienen daarbij als ondersteuning van de beeldvorming.

Het eindgetuigschrift bevat tevens een beoordeling van het eindwerkstuk. Deze wordt door de eindwerkstukbegeleider gemaakt en omvat alle aspecten van het werkstuk.

Eindtoespraken

In de laatste schoolweek van klas 12 vindt per klas een "toespraakavond" plaats. Dit is een bijzondere pedagogische vergadering, waarin als school afscheid wordt genomen van de leerlingen.

Het betreft hier havo en vwo leerlingen in de samenstelling van de oude klassen.

Elke leerling wordt in de vorm van een beeld of een verhaal toegesproken door de leraar met wie hij/zij het eindgesprek gevoerd heeft. De avond heeft een serieus, maar ook een feestelijk karakter en is uitsluitend bedoeld voor leerlingen, ouders en leraren. Op deze avonden worden ook de eindgetuigschriften uitgereikt.

Studiegids havo

Examen en diplomering

Klas 12 is voor de vwo leerlingen het eindexamenjaar. De eerste zes weken worden nog vrijeschool periodes gegeven, daarna zijn de lessen volledig gericht op het examen. In de laatste schoolweek is de diplomering.

Bij de diplomering worden ook de mavo diploma's en de havo diploma's uitgereikt. Een en ander heeft een officieel en feestelijk karakter. Ouders, broers, zussen en anderen zijn van harte uitgenodigd.

Het eindexamen

Hieronder vind je een beschrijving van de gang van zaken rond het eindexamen. De formele regelingen zijn te vinden in het examenreglement van de Stichtse Vrijeschool. Dit reglement ligt ter inzage in de mediatheek en staat op de website. In het geval dat deze gids niet overeenkomt met het examenreglement, is dat reglement doorslaggevend.

Het examen bestaat uit het Schoolexamen (SE) en het Centraalexamen (CE).

Het Schoolexamen (SE)

Vanaf klas 11 krijg je regelmatig een afdruk van de resultaten van de voor het schoolexamen meetellende opdrachten. Deze resultaten kan je ook inzien via magister op de schoolsite. daarvoor heb je een inlognaam en wachtwoord nodig. Deze ontvang je in klas 11, als je er problemen mee hebt dan kan je een email sturen aan post@svszeist.nl.

Het schoolexamen bestaat uit een groot aantal toetsen en opdrachten. In het PTA staat steeds achter de omschrijving van de opdracht/toets tussen haakjes in welke klas deze gedaan/afgelegd moet worden. We onderscheiden de volgende drie onderdelen.

- **handelingsdelen** Handelingsdelen zijn opdrachten die uitgevoerd moeten worden voor een vak. Ze worden niet met een cijfer, maar met een letter (o-v-g) beoordeeld. Voordat je centraal examen mag gaan doen moeten al deze handelingsopdrachten gedaan zijn. De beoordeling van de opdrachten wordt niet apart op je cijferlijst vermeld, behalve voor lichamelijke opvoeding. Voor dit twee vak komt een "voldoende" of "goed" op je cijferlijst te staan. Deze opdrachten worden in het PTA en in het examendossier aangeduid met een letter H (H1, H2 etc).
- **praktische opdrachten** Praktische opdrachten zijn opdrachten zoals werkstukken of practica. Ze worden beoordeeld met een cijfer en samen met de cijfers voor de toetsen gewogen gemiddeld tot een schoolexamencijfer. In het PTA en in het schoolexamendossier staan die gewichten als percentages vermeld. De praktische opdrachten worden aangeduid met een letter P (P1, P2 etc).
- **toetsen** Toetsen zijn schriftelijke of mondelinge toetsen die in toetsweken worden afgenomen. Ze worden ook beoordeeld met een cijfer en tezamen met de praktische opdrachten gemiddeld. In het PTA en op het schoolexamendossier worden de toetsen aangeduid met een letter T (T1, T2 etc).

Studiegids havo

Het kan (b.v. door ziekte of afwezigheid van de docent) voorkomen dat een mondelinge toets niet door de eigen docent afgenomen kan worden, maar door een collega die ook voor het betreffende vak bevoegd is. Mocht zo iets voorkomen dan dient dit minimaal één dag tevoren aan de betreffende leerlingen gemeld worden.

De rekentoets

Tot het centraal examen behoort ook de rekentoets. Voor deze toets heb je 4 afnamemomenten. De eerste is eind 11e klas en de andere drie in klas 12.

De toets behoort tot de groep van 4 kernvakken: Nederlands, Engels, wiskunde en rekenen. Bij deze vakken mag je maximaal één onvoldoende als eindcijfer halen, deze onvoldoende mag niet minder zijn dan een vijf.

De (grafische) rekenmachine

De grafische rekenmachine mag op het centraal examen alleen gebruikt worden bij de vakken wiskunde A, B en C. Het geheugen van de rekenmachine dient te zijn geblokkeerd door een examenstand. Een "reset" van de rekenmachine is niet meer voldoende.

De examenuitslag: slagen of zakken

Om te kunnen bepalen of je voor het examen geslaagd of gezakt bent worden de volgende berekeningen gemaakt.

Ten eerste moet het gemiddelde van alle vakken op het Centraal Examen voldoende zijn. ($\geq 5,5$)

Vervolgens wordt het "combinatiecijfer" bepaald. Om dat te doen worden de schoolexamen resultaten van ANW en van Maatschappijleer berekend met de gewichten die in het PTA staan vermeld, afgerond op gehele cijfers. Deze twee worden gemiddeld samen met de beoordeling van het profielwerkstuk (geheel cijfer), dat gemiddelde wordt afgerond op een geheel cijfer².

Voor de examenvakken die ook een centraal examen hebben worden aan het eind van de schoolexamenperiode de cijfers

van het SE berekend (één cijfer achter de komma). Daarna worden de cijfers van het CE berekend één cijfer achter de komma). Daarna wordt het eindcijfer bepaald

volgens: $\frac{SE+CE}{2}$ Het eindcijfer wordt afgerond op een heel cijfer.

Wiskunde D is een uitzondering. Dat vak heeft geen centraal examen, het eindcijfer is het schoolexamencijfer, berekend met de gewichten die vermeld staan in het PTA, afgerond op nul decimalen.

---

² De drie onderdelen wegen alle even zwaar

Studiegids havo

Het schema hieronder vat deze berekening samen:

		SE-cijfer één decimaal	CE-cijfer één decimaal	$\frac{SE + CE}{2}$	eindcijfer geheel cijfer
Ne	$\xrightarrow{PTA}$	·,·	·,·	$\longrightarrow$	·
En	$\xrightarrow{PTA}$	·,·	·,·	$\longrightarrow$	·
2 ^e mod vr taal	$\xrightarrow{PTA}$	·,·	·,·	$\longrightarrow$	·
Profielvak 1	$\xrightarrow{PTA}$	·,·	·,·	$\longrightarrow$	·
Profielvak 2	$\xrightarrow{PTA}$	·,·	·,·	$\longrightarrow$	·
Profielvak 3	$\xrightarrow{PTA}$	·,·	·,·	$\longrightarrow$	·
Profielvak 4	$\xrightarrow{PTA}$	·,·	·,·	$\longrightarrow$	·
Wiskunde D		$\xrightarrow{PTA}$			·
CKV		$\xrightarrow{PTA}$			·
LO		$\xrightarrow{PTA}$			v of g
		SE cijfer geheel cijfer	}		combinatiecijfer geheel cijfer
Ma	$\xrightarrow{PTA}$	·	} $\longrightarrow$		·
ANW	$\xrightarrow{PTA}$	·			
Profielwerkstuk	$\xrightarrow{PTA}$	·			

Voor het bepalen of je geslaagd bent of gezakt wordt gekeken naar 8 eindcijfers. Je bent geslaagd, als:

ten eerste: alle handelingdelen “voldoende” of “goed” zijn beoordeeld

en ten tweede: het gemiddelde van alle cijfers voor het centraal examen niet lager is dan een 5,5.

en ten derde: maximaal één van de eindcijfers van de vier vakken Nederlands, Engels, wiskunde en rekenen een 5 is, en géén van deze drie eindcijfers een 4 of lager is.

en ten vierde: de eindcijfers voor alle examenvakken (inclusief het combinatiecijfer) 6 of hoger zijn

of één examenvak met een 5 is beoordeeld en de overige vakken met een 6 of hoger

of één examenvak met een 4 is beoordeeld en het gemiddelde van alle eindcijfers (inclusief de onvoldoende) is een 6,0 of hoger

of twee examenvakken onvoldoende zijn beoordeeld, waarbij slechts één van deze onvoldoendes een 4 mag zijn en geen onvoldoende lager dan een 4 en het gemiddelde van alle eindcijfers (inclusief de onvoldoendes) is een 6,0 of hoger

dus: bij een vier, of bij twee vijven, of bij een vier en een vijf, moeten er voldoende “compensatiepunten” zijn bij de andere eindcijfers.

en ten vijfde: van het combinatiecijfer ANW/Maatschappijleer/Profielwerkstuk geen van de drie vakken is beoordeeld met een cijfer lager dan 4.

Toelating tot het CE

Je wordt alleen tot het Centraal Examen toegelaten als je schoolexamen is afgerond. Dit betekent:

Studiegids havo

- Alle voor het examen meetellende Handelingsopdrachten moeten naar behoren zijn afgerond.
- Alle voor het examen meetellende Praktische Opdrachten en Toetsen moeten zijn afgelegd en beoordeeld.

Als je niet geslaagd bent

Als je gezakt bent, is het niet toegestaan een deexamen over te doen aan dezelfde school. Wel kun je aan dezelfde school het hele examen overdoen. In dat geval moet de school bepalen welke delen van het Schoolexamen kunnen worden meegenomen.

Als je na het zakken overstapt naar de VAVO/ROC, dan kun je daar wel alleen deexamens doen voor de vakken, waarin je eindresultaat niet voldoende was en zo uiteindelijk slagen.

Regels bij het Schoolexamen

Internet als bron voor werkstukken

Vanzelfsprekend is het toegestaan dat je informatie uit verschillende bronnen tot je neemt en vervolgens verwerkt in je eigen werkstukonderdeel. Het is echter ook heel makkelijk om teksten te kopiëren en met knip-en-plakwerk een groot deel van je werkstuk te vullen. Dat is natuurlijk niet de bedoeling.

Als het noodzakelijk is dat er geciteerd wordt (en dit geldt net zo goed voor gedrukte bronnen als voor het internet), moet er ondubbelzinnig aangegeven worden wat precies waarvan is overgenomen. Er mag geen misverstand bestaan over wat eigen werk is en wat niet. De originaliteit en authenticiteit van het werk kan dan naar waarde worden geschat en in de beoordeling worden verwerkt.

Indien geconstateerd wordt dat bij het gebruik van internetbronnen de grenzen van het toelaatbare op dit gebied duidelijk overschreden zijn, kan hiervoor een formele sanctie gegeven worden. De meest voor de hand liggende sanctie is het definitief waarderen van het werk met een 1, maar in bijzondere gevallen of bij herhaling kan het ook leiden tot uitsluiting van deelname aan het verdere examentraject.

Herkansen van toetsen

In klas 10 en 11 mag je in de laatste schoolweek (de inhaal-/herkansingsweek) herkansingen van je SE-toetsen doen. Het gaat om **maximaal drie toetsen**, maximaal één per vak. Voor sommige vakken is dat gewoon één van de toetsen, voor andere is dat een toets die door de docent wordt aangewezen, of de toets gaat over de stof van het gehele schooljaar. Dat wordt bij de verschillende vakken apart vermeld in het PTA.

Toetsen van een vorig schooljaar mogen niet meer herkanst worden.

Als een cijfer lager dan 6,5 herkanst wordt dan geldt het hoogste cijfer.

Als een cijfer groter of gelijk aan 6,5 herkanst wordt, dan geldt het laatste cijfer.

Alleen als een hoger cijfer nodig is om zonder loting toegelaten te worden op een studie met inloting kan de schoolexamencoördinator op deze regeling uitzondering verlenen.

In klas 12 gelden de regels als hierboven met daarbij nog het volgende. De eerste herkansdag (maximaal één toets) is in januari. In april is er nog één dag (maximaal twee toetsen). Bij de meeste vakken gaan deze herkansingen over de gehele stof.

Studiegids havo

Zie het PTA van het vak. De herkansingen kunnen niet ingehaald worden. Ben je verhinderd, dan vervalt het recht op herkansing.

Afmelden voor PTA toetsen

Als je door ziekte niet in staat bent een PTA-toets te maken dan moeten je ouders je van tevoren afmelden. Als je nog thuis bent dan kan dat via een telefoontje naar de schooladministratie. Als je op school, voordat de toets begint ziek wordt dan moet je je melden bij de schoolleiding. Afmelden bij je mentor is dan niet voldoende. Reken erop dat deze afmelding bij je ouders gecheckt kan worden.

Inhalen van gemiste toetsen

Als een leerling door ziekte of overmacht een toets niet kan maken dan moet één van de ouders dat voordat de toets wordt afgenomen melden bij het secretariaat. Voor toetsen in het examenjaar moet er ziekgemeld worden bij de schoolleiding. De rector kan vragen om een bewijs van ouders of arts. Bovendien meldt de leerling zich zo snel mogelijk bij de betreffende leraar.

Als de reden van het verzuim dat toelaat, dan geeft de examencommissie gelegenheid om de toets in te halen. Deze, moet je op eigen initiatief, inhalen op de eerstvolgende inhaalmiddag of in de inhaalweek.

Toetsen die in de inhaalweek ingehaald zijn, mogen herkanst worden, volgens de regels, uiterlijk in augustus/september het volgende schooljaar. Wordt deze herkansing gemist dan vervalt het recht op herkansing.

Regeling uitstel inleveren werkstukken en verslagen

1. Uitstel voor het inleveren van werkstukken of verslagen mag alleen verleend worden door de studiebegeleider van de betreffende leerling. Dit kan alleen onder de volgende voorwaarden:
  - er is sprake van overmacht; de leerling kan door concrete omstandigheden buiten zijn/haar toedoen redelijkerwijs niet aan de verplichting voldoen. Dit naar het oordeel van de betreffende studiebegeleider. In geval van twijfel wordt de schoolleiding (leerlingenzaken) geraadpleegd.
  - het probleem wordt uiterlijk een week voor de inleverdatum aangekaart bij de studiebegeleider
2. Bij noodgevallen in de laatste week voor de inleverdatum kan uitstel alleen verleend worden door de schoolleiding (leerlingenzaken).
3. Op het ongeoorloofd te laat inleveren van werk volgt altijd een sanctie:
  - bij minder dan 1 week te laat: 1 punt aftrek
  - bij 1 week of meer te laat: 2 punten aftrek
4. Indien door deze aftrek een handelingsdeel onvoldoende wordt beoordeeld en de leerling daardoor van het examen uitgesloten zou worden, moet de gehele opdracht worden overgedaan en opnieuw worden beoordeeld. De standaard sanctie daarbij is 1,5 punt aftrek van het nieuwe cijfer, vanwege het uitstel.

Zolang het betreffende werk niet naar behoren is ingeleverd, wordt de leerling niet toegelaten tot de volgende klas.

Niet voor het examen meetellende opdrachten en toetsen

Indien een leraar beoordeelt dat er niet naar behoren gewerkt is, dan kan hij

Studiegids havo

het cijfer '1' geven (of de notatie "inh").

Zolang het betreffende werk niet naar behoren is ingeleverd of de betreffende toets niet naar behoren is gemaakt, wordt de leerling niet toegelaten tot de volgende klas.

Bewaren van werk

De leerling bewaart al het beoordeelde en teruggeven werk: toetsen, werkstukken, periodeschriften en andere opdrachten. Wanneer een leerling beroep aantekent tegen de beoordeling of de administratie daarvan en zijn werk niet kan overleggen, dan vervalt daarmee het recht op beroep.

Hoe te handelen bij onjuist ingevulde beoordelingen/in beroep gaan

Indien een leerling meent, dat een beoordeling verkeerd in zijn dossier is ingevuld, dan overlegt hij/zij met de leraar. De leraar wijzigt dan de beoordeling in Magister.

Indien een leerling meent niet rechtvaardig beoordeeld te zijn, dan bespreekt hij dat met zijn studiebegeleider. Samen zoeken zij een oplossing.

Indien er geen andere weg gevonden kan worden, dan kan een leerling schriftelijk in beroep gaan bij de schoolleiding. De rector neemt in alle gevallen de eindbeslissing.